

Venus mercenaria L.

Een nieuwe mollusk voor de Nederlandsche Fauna

door

P. KAAS.

Bij de inventarisatie van mijn collectie eenige maanden geleden, trof ik tusschen mijn fossiele materiaal van Westkapelle-Domburg, dat sinds 14 Maart 1933 ongedetermineerd was blijven liggen, een volkomen recent exemplaar aan van een mij onbekende, vrij groote soort, die alle typische kenmerken van het geslacht *Venus* L. vertoonde.

Door Dr. Van Regteren Altena werd deze soort gedetermineerd als *Venus mercenaria* L. Het betreft hier een volkomen gave en recente linkerklep, waarvan hieronder de beschrijving volgt:

Vorm en afmeting: Iets scheef driehoekig, ongelijkzijdig. Achterrand aan de bovenzijde licht gebogen, vlak neergedrukt, aldus een vrij breede spleet vormend. Dicht bij de onderrand volgt dan een recht gedeelte, dat slechts kort is, want kort hierop gaat het met een vrij ronde hoek in de gelijkmatig gebogen onderrand over. Voorrand sterker gerond, echter *niet* puntig. Top op $\pm \frac{1}{3}$ der schelp, sterk naar voren omgebogen, boven de voorrand uitstekend.

Vlak voor de top een duidelijke, iets ingedrukte lunula, die (aan één klep gemeten) 2x zoolang als breed en in de richting van de sculptuurlijnen gestreept is. Afmetingen: L. 56, H. 48, $\frac{1}{2}$ D. 16 mm.

Stevige, dikke schelpen.

Kleur: Oppervlakte dof grauw, geelwit, aan de randen iets bruin, Bovenzijnde dofwit. Alleen de beide spierindrucksels, het slot, en de onderzijde buiten het mantelindrucksel

sterk glanzend. Langs het stompe deel der achterrand een prachtige, niet zeer groote violette vlek.

Sculptuur:

Alleen vele concentrische lijnen en groei-strepen. Aan de voor- en achterzijde sterker geprononceerd en ondiepe naden vormend, met daartusschen resten van een geelbruin periostracum. De onderrand is aan de binnenzijde door een fijne richel verdikt, die gekorven is. Binnenrand van de lunula eveneens fijn gekorven.

Slot:

Heterodont. Van de top langs de bovenzijde der achterrand loopt een gebogen, zeer breede groeve voor het uitwendig ligament. Er zijn twee driehoekige, krachtig ontwikkelde cardinaaltanden en een onduidelijke, breede en langgerekte driehoekige achterste lateraaltand aanwezig.

Mantel- en spierindrucksels: Mantelindrucksel duidelijk, en onderbroken door een scherpe, vrij wijde V-vormige sinus tot op $\frac{1}{3}$ der schelp. Spierindrucksels nagenoeg even groot.

Bovendien deelde Dr. Van Regteren Altena mij de volgende gegevens, ontleend aan Mej. Van Benthem Jutting, mede:

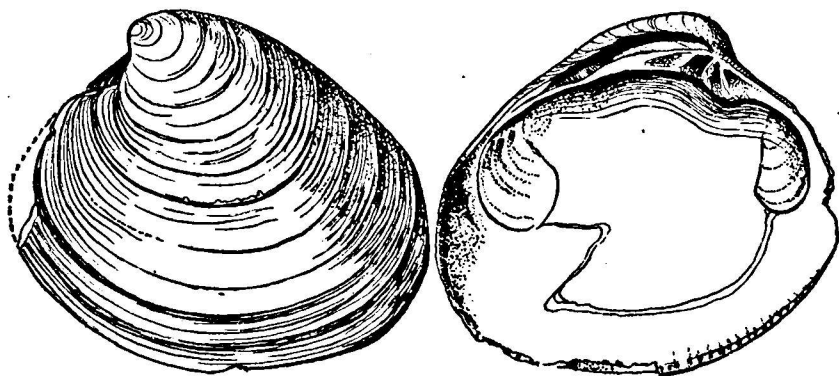
„*Venus mercenaria* L. leeft oorspronkelijk aan de Oostkust van Noord-Amerika, komt daar ook al in miocene lagen voor. Over het voorkomen in Frankrijk handelt het volgende citaat: Les clams (= *Venus mercenaria* L.) sont des coquillages „importés d'Amérique. Leur acclimatation échoua à Arcachon „et réussit dans la Seudre où ils ont regarni l'ex-banc d'huîtres „de Mouillelande occurrence avec les palourdes (= *Paphia „decussata* (L.) (Mém. de l'off. des pêches marit. (série spéc.) „no. 12, Manuel des Pêches Maritimes Françaises publié sous „la dir. de Ed. Le Danois, fasc. 4, III 1936).

„Hieruit valt af te leiden, dat de import vóór 1936 heeft „plaats gehad.”

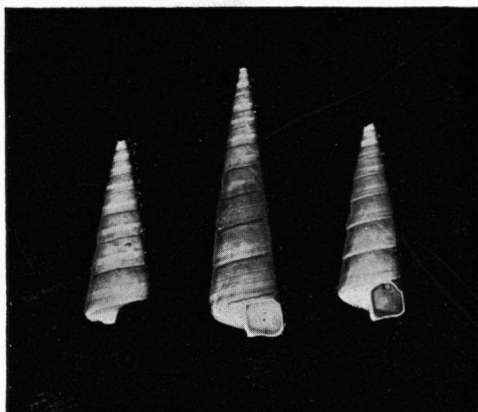
Daar deze soort ook eenmaal in België, bij Ostende verzameld was door Dr. L e l o u p, wendde ik mij nog tot hem en kreeg van Dr. W. A d a m bericht, dat inderdaad op 23-IV-1937 een volkomen gaaf, levend exemplaar van deze soort werd verzameld in de spuikom van de haven te Ostende, dat zich in de alcoholcollectie van Het Koninklijk Natuurhistorisch Museum te Brussel bevindt.

Nu zou men hieruit misschien kunnen afleiden, dat deze soort via de Fransche en Belgische kust ons land bereikt heeft en dus naar het Noorden doordringt, evenals dit het geval was met *Petricola pholadiformis* Lam..

Dr. A d a m evenwel is de meening toegedaan, dat het Belgische exemplaar aldaar geïmporteerd is met Fransche oesters, daar Dr. L e l o u p, die geregeld materiaal te Ostende verzamelt, deze soort niet weer heeft aangetroffen. Daar het Nederlandsche exemplaar in Zeeland werd verzameld, is de kans dus zeer groot, dat ook de aanwezigheid van deze klep aldaar op rekening van de oestercultuur geschoven moet worden. Het valt nu nog te moeilijk hier een conclusie te trekken. Mocht deze soort zich echter aan onze kusten handhaven, dan zou zij zeker algemeener moeten worden, doch dit zal de toekomst moeten leeren.

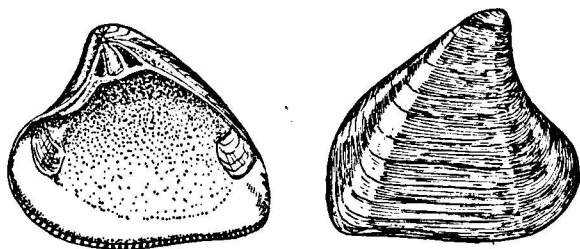

Venus mercenaria L.

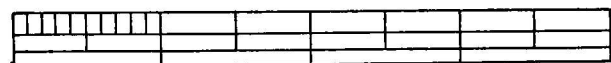

Turritella vanderfeeni nov. var.

rechts een exemplaar van de var. *slabberi* nov. var. nat. grootte

§.

0 1 2 3 4 c.M.

Astarte trigonata Nijst.